
Lescha davart las scolas medias en il chantun Grischun (lescha davart las scolas medias, LSM)

dals 23-10-2018 (versiun dals 01-08-2019)

Il cussegl grond dal chantun Grischun¹⁾,

sa basond sin l'art. 89 al. 3 da la constituziun chantunala²⁾,
sunter avair gi invista da la missiva da la regenza dals 19 da zercladur 2018³⁾,

concluda:

1. Disposiziuns generalas

Art. 1 Object

¹ Questa lescha regla la direcziun e la finanziaziun da las scolas medias sco er la renconuschientscha da lur diploms tenor las prescripziuns da la confederaziun respectivamain da la conferenza svizra da las directuras e dals directurs chantunals da l'educaziun publica.

Art. 2 Noziuns

¹ Scolas medias en il senn da questa lescha han almain ina da las suandantas partiziuns:

- a) gimnasi;
- b) scola media spezialisada;
- c) scola media commerziala;
- d) scola media d'informatica.

² I vegn differenzià tranter scolas medias purtadas dal chantun (scolas medias chantunalas) e talas che na vegnan betg purtadas dal chantun, ma che han ina incarica chantunala da prestaziun (scolas medias privatas).

¹⁾ PCG 2018/2019, 247

²⁾ DG [110.100](#)

³⁾ pagina 265

* tabellas da las modificaziuns a la fin dal relasch

³ Scolaras grischunas e scolars grischuns èn persunas en scolaziun che frequentan ina scola media, che dimoran cun la permissiun da la represchentanza legala en il chantun Grischun e che han almain in genitur cun domicil da dretg civil en il chantun. Empè dal domicil da dretg civil dals geniturs vala en cas da lur mort il domicil da l'uffant.

Art. 3 Purschida decentrala da scolas medias

¹ Il chantun guarda – resguardond ponderaziuns politic-linguisticas, regiunalas ed economicas – ch'i saja avant maun ina purschida decentrala da scolas medias per scolaras grischunas e scolars grischuns cun:

- a) manar scolas medias chantunalas ad in u a plirs lieus;
- b) pajar a scolas medias privatas contribuziuns per scolaras grischunas e scolars grischuns;
- c) garantir a scolaras e scolars da lingua materna tudestga, rumantscha e taliana in access cun las medemas schanzas ad ina scolaziun da scola media.

² Il cussegl grond decida sin basa da ponderaziuns politic-linguisticas, regiunalas ed economicas davart l'installaziun e davart l'aboliziun da scolas medias chantunalas respectivamain da filialas da scolas medias chantunalas existentas. El regla la finanziaziun da scolas medias chantunalas che vegnan installadas da nov.

³ Il cussegl grond decida davart l'introducziun d'ulteriuras partiziuns u davart l'aboliziun da partiziuns existentas tenor l'artitgel 2 alinea 1.

Art. 4 Incumbensa e coordinaziun

¹ Las scolas medias garanteschin ina purschida da furmaziun concepida tenor las prescripziuns federalas e chantunalas che:

- a) prepara las scolaras ed ils scolars per ils studis a las scolas autas e per autras scolaziuns superiuras ed intermediar ad ellas ed els ina furmaziun generala vasta ed approfondada;
- b) prepara las scolaras ed ils scolars per las incumbensas cun responsabladad en la societad ed en il mund da lavur.

² Las scolas medias garanteschin la collavuraziun als puncts da contact cun la scola populara e tegnan quint da las scolaziuns bilinguas en las linguas chantunalas en la scola populara.

³ La coordinaziun tranter las scolas medias è chausa da l'uffizi.

Art. 5 Temp da scola per onn, vacanzas, durada da las lecziuns

¹ Il temp da scola per onn importa 39 emnas da scola. La procedura d'admissiun ed ils examens finals vegnan absolvids entaifer quest temp da scola.

² Il departament fixescha las vacanzas per las scolas medias chantunalas.

³ Ina lecziun dura almain 40 minutas. I sto vegnir evità che l'instrucziun croda ora.

Art. 6 Surveglianza

¹ La surveglianza da las scolas medias en il chantun Grischun è chaussa:

- a) da la cumissiun da surveglianza dals fatgs da scola media;
- b) da l'uffizi;
- c) dal departament;
- d) da la regenza.

² La regenza elegia las commembras ed ils commembers da la cumissiun da surveglianza e regla sias incumbensas.

³ Las autoritads da surveglianza èn il departament e l'uffizi.

Art. 7 Garanzia da la qualidad

¹ La regenza relascha disposiziuns per garantir la qualidad da la scolaziun. Ella po ordinar mesiras per cumparegliar las prestaziuns scolasticas da las scolaras e dals scolars.

² La regenza regla la procedura d'admissiun a las scolas medias.

³ Ils examens finals han lieu en las scolas medias. L'uffizi nominescha las expertas ed ils experts per quests examens.

Art. 8 Renconuschientscha naziunala

¹ La regenza po proponer a las instanzas competentas da renconuscher en l'entira Svizra ils diploms renconuschids dal chantun.

Art. 9 Datas statisticas

¹ Las scolas medias èn obligadas da furnir a las autoritads da surveglianza las datas ch'èn necessarias per ademplir l'incumbensa e per garantir la qualidad.

² Il departament po – resguardond las disposiziuns davart la proteccziun da datas – publitgar las datas registradas da las autoritads da surveglianza.

Art. 10 Incarica da prestaziun

1. princip

¹ Las scolas medias basegnan ina incarica da prestaziun.

² L'incarica da prestaziun a las scolas medias privatas vegn concedida da la regenza per regla per 4 onns.

³ L'incarica da prestaziun a las scolas medias chantunalas vegn concedida da l'uffizi mintga onn.

Art. 11 2. cuntegn

¹ L'incarica da prestaziun fixescha las cundiziuns per la renconuschientscha dals diploms, regla en spezial la budgetaziun sco er il rendaquint e fixescha la controlla, sche las finamiras èn vegnidas cuntanschidas.

² La regenza po obligar scolas medias da promover spezialmain il rumantsch u il talian.

Art. 12 3. premissas

¹ Ad ina scola media che na vegn betg purtada dal chantun po vegnir concedida ina incarica da prestaziun, sch'ella cumprova:

- a) ch'il manaschi è garantì per la durada da l'incarica da prestaziun;
- b) che la scolaziun intermediada ademplescha las pretensiuns legalas e las disposiziuns da promoziun sco er ch'ils plans d'instrucziun correspundan essenzialmain a las disposiziuns per scolas medias chantunalas;
- c) che la qualitad da la scolaziun è garantida;
- d) che la sedia sa chatta en il chantun Grischun;
- e) che reservas liadas ad in intent per cuvrir ils custs currents en cas d'ina situaziun finanziaria d'urgenza èn avant maun en la dimensiun da 15 pertschient dals custs annuels dals salaris inclusiv las prestaziuns socialas respectivamain pon vegnir furmadas entaifer 4 onns suenter la concessiun da l'incarica da prestaziun.

² Scolas medias, che vegnan fundadas da nov e che na vegnan betg purtadas dal chantun, ston cumprovar – en cumplettaziun da l'alinea 1 – ch'il basegn exista sin basa da motivs politic-linguistics, regiunals ed economics.

Art. 13 4. retratga

¹ La regenza retira ad ina scola media privata l'incarica da prestaziun, sch'ina premissa da l'artitgel 12 n'è betg pli ademplida.

Art. 14 Basegn da promoziun spezial

¹ Scolaras e scolars che han in basegn da promoziun spezial han il dretg da survegnir mesiras da promoziun tenor l'artitgel 43 alinea 2 litera a fin litera c da la lescha davart las scolas popularas dal chantun Grischun⁴⁾.

Art. 15 Talents spezial

¹ Las scolas medias pon promover scolaras e scolars che han talents spezial, oravant tut en ils secturs sport, chant e musica, art figurativ sco er matematica e scienzas naturalas. Il program da promoziun sto vegnir inoltrà a la regenza per l'approvaziun.

Art. 16 Servetsch medical da scola

¹ Il servetsch medical da scola vegn realisà en las scolas medias tenor las prescripziuns da la confederaziun e dal chantun. Visitas da controlla èn obligatorias.

² Las scolas medias portan ils custs da las visitas da controlla.

⁴⁾ DG [421.000](#)

³ Las scolas medias designeschan la media da scola u il medi da scola e communitgeschan quai mintga onn a l'uffizi.

Art. 17 Collavuraziun

¹ En il champ d'applicaziun da questa lescha decida la regenza, sch'i vegnan fatgas cunvegns da dretg administrativ, spezialmain cunvegns davart la taxa da scola e talas davart la collavuraziun sco er davart la coordinaziun cun auters chantuns e cun l'exteriur, inclusiv lur finanzaziun.

Art. 18 Scumond d'instruir

¹ Il departament po scumandar a persunas d'instrucziun d'instruir a scolas medias en il chantun, sche la qualificaziun per instruir manca. Sche las relaziuns sa midan en moda essenziala, po el revocar il scumond.

² El annunzia il scumond e sia revocaziun a las autoritads d'engaschament da scola intrachantunalas ed a l'autorità ch'è cumpetenta per tut la Svizra.

2. Scolas medias chantunalas

Art. 19 Incumbensa da scolaziun da scolas medias chantunalas

¹ Scolas medias chantunalas pon porscher las suandantas scolaziuns:

- a) il gimnasi cun ina durada da 6 respectivamain da 4 onns;
- b) la scola media commerciala cun maturità professiunala;
- c) la scola media spezialisada cun maturità spezialisada;
- d) la scola media d'informatica cun maturità professiunala.

² La regenza fixescha la purschida da scolaziun da las scolas medias chantunalas. En quest connex resguarda ella ils basegns da la scolaziun en las linguas chantunalas.

Art. 20 Plans d'instrucziun ed organisaziun

¹ Ils plans d'instrucziun sco er las structuras organisatoricas da scolas medias chantunalas vegnan relaschads da la regenza.

Art. 21 Chasa da dimora chantunala

¹ Il chantun maina a Cuira ina chasa da dimora, nua che las scolaras grischunas ed ils scolar grischuns survegnan – en ina cuminanza famigliara – alimentaziun ed alloschi per in pretsch adequat.

3. Scolas medias privatas

Art. 22 Renconuschientscha

¹ Ils diploms èn renconuschids dal chantun.

² Ils plans d'instrucziun e las disposiziuns da promoziun ston vegnir approvads da la regenza.

Art. 23 Situaziun d'urgenza finanziaria

¹ La direcziun strategica d'ina scola media privata sto infurmar immediatamain il departament en cas d'ina situaziun d'urgenza finanziaria.

² En cas d'ina situaziun d'urgenza finanziaria cumprovada po la regenza sustegnair ina scola media privata cun contribuziuns spezialas.

³ Tenor las disposiziuns da questa lescha decida il cussegl grond sin basa da ponderaziuns politic-linguisticas, regiunalas ed economicas definitivamain, sch'il lieu d'ina scola media privata, ch'è vegnida en ina situaziun d'urgenza finanziaria, duai vegnir mantegnì sco part da la purschida decentrala da scolas medias.

4. Finanziaziun

Art. 24 Daners da scola da las scholaras grischunas e dals scholars grischuns

¹ La regenza fixescha l'autezza dals daners da scola.

² Per frequentar l'emprima e la segunda classa dal gimnasi da 6 onns na ston vegnir pajads nagins daners da scola.

Art. 25 Pauschala da basa

¹ Il chantun paja a las scolas medias privatas annualmain per scolara grischuna u scolar grischun ina pauschala da basa che sa cumpona da la pauschala da gestiun e da la pauschala d'investiziun.

² La pauschala da gestiun correspunda als custs nets che resultan al chantun per ina scolara u in scolar da la scola media chantunala situada a Cuira plus ina pauschala dals custs d'administraziun, da la quala la regenza fixescha l'autezza.

³ La pauschala d'investiziun importa 3487 francs (index svizzer dals custs da construcziun, sector construcziuns autas, da 99,8 puncts, index da basa october 2015).

Art. 26 Pauschala supplementara

¹ Las scolas medias privatas survegnan ina pauschala supplementara che sa reducescha linearmain, sch'il dumber da scolaras e scolars crescha, e quai da maximalmain 15 pertschient da la pauschala da basa tar 30 scolaras grischunas e scolars grischuns a maximalmain 2 pertschient da la pauschala da basa tar 300 scolaras grischunas e scolars grischuns. Per scolas medias privatas cun dapli che 300 scolaras grischunas e scolars grischuns importa la pauschala supplementara maximalmain 2 pertschient da la pauschala da basa.

Art. 27 Pauschala da lingua

¹ Per l'instrucziun en l'emprima lingua rumantsch u talian en cumbinaziun cun in rom d'immersiun en la lingua correspondent po la regenza pajar a las scolas medias privatas per scolaras grischunas e scolars grischuns ina pauschala da lingua per classa da maximalmain 39 000 francs (stadi da l'index naziunal dals pretschs da consum da 102,8 puncts, index da basa 2015).

Art. 28 Pauschala da talent

¹ A scolas medias privatas che han programs da promoziun approvads po la regenza pajar mintga onn ina pauschala da talent da maximalmain 1000 francs per scolara grischuna participanta u scolar grischun participant (stadi da l'index naziunal dals pretschs da consum da 102,8 puncts, index da basa 2015).

Art. 29 Contribuziuns communalas

¹ La vischnanca da domicil dals geniturs u d'in genitur da scolaras grischunas e scolars grischuns paja ina contribuziun communal per scolaras grischunas e scolars grischuns che frequentan l'emprima u la segunda classa dal gimnasi da 6 onns en ina scola media en il chantun. L'atezza da la contribuziun communal s'orientescha als custs cumplains per scolara u scolar al stgalim secundar I minus la pauschala chantunala per la scola secundara ed importa 14 550 francs (stadi da l'index naziunal dals pretschs da consum da 102,8 puncts, index da basa 2015).

² Las vischnancas pajan per scolaras e scolars che frequentan l'emprima u la segunda classa dal gimnasi da 6 onns en ina scola media en il chantun Grischun, da las qualas e dals quals tuts dus geniturs prendan durant l'onn da scola current domicil da dretg civil ordaifer il chantun, la contribuziun communal fin a la fin da l'onn da scola respectiv.

³ Per scolaras grischunas e scolars grischuns che provocheschan ina contribuziun communal sa reducescha il total da la pauschala da basa e da la pauschala supplementara en la dimensiun da questa contribuziun communal.

Art. 30 Contribuziuns a chasas da dimora da scolas medias privatas

¹ Per scolaras grischunas e scolaras grischuns po la regenza pagar a las scolas medias privatas contribuziuns a la construcziun, al mantegniment, a l'equipament ed al manaschi da chasas da dimora, uschenavant che la scola media privata cumprova ch'igl exista in basegn per la chasa da dimora.

Art. 31 Indexaziun

¹ La pauschala da gestiun vegn calculada e fixada mintga onn da nov.

² La pauschala d'investiziun vegn adattada mintga onn a l'index svizzer dals custs da construcziun, sector construcziuns autas.

³ La regenza po adattar las tariffas per la contribuziun communal, per la pauschala da lingua sco er per la pauschala da talent per il proxim onn da scolaziun a la chareschia ch'è subentrata. Decisiv è il stadi da l'index naziunal dals pretschs da consum la fin da november.

Art. 32 Contribuziuns a scolas da maturitad per persunas creschidas

¹ Per persunas en scolaziun cun domicil da dretg civil en il chantun Grischun po il chantun conceder contribuziuns a scolas da maturitad per persunas creschidas ch'èn renconuschidas da la confederaziun.

Art. 33 Contribuziuns a scolas medias en il chantun Tessin

¹ Per scolaras grischunas e scolaras grischuns po il chantun conceder contribuziuns a scolas medias en il chantun Tessin.

5. Giurisdicziun

Art. 34 Via giudiziala

¹ Il departament giuditgescha en ina procedura da recurs:

- a) decisiuns concernent la nunreussida da la procedura d'admissiun chantunala a scolas medias;
- b) decisiuns concernent la nunpromozion en scolas medias;
- c) decisiuns concernent la nunreussida da l'examen final en scolas medias;
- d) decisiuns concernent l'exclusiun da la scola media.

² Il termin da recurs importa 10 dis.

6. Disposiziun finala

Art. 35 Renconuschientschas existentas

¹ Ils diploms da la scola chantunala grischuna che vegn manada a Cuira sco scola media chantunala, èn renconuschids dal chantun.

² Fin ch'ina incarica da prestaziun tenor l'artitgel 10 è avant maun, maximalmain però durant 4 onns dapi l'entrada en vigur da questa lescha, duran las renconuschientschas chantunalas che la regenza ha concedi fin ussa per ils diploms da las scolas medias privatas.

425.000

Tabella da las modificaziuns - tenor conclus

Conclus	Entrada en vigor	Element	Modificaziun	Publicaziun en la CUL
23-10-2018	01-08-2019	relasch	emprima versiun	2019-012

Tabella da las modificaziuns - tenor element

Element	Conclus	Entrada en vigur	Modificaziun	Publicaziun en la CUL
relasch	23-10-2018	01-08-2019	emprima versiun	2019-012